

Valor didàctic del lèxic eroticosexual (II)

Daniel Climent

Professor de Ciències

Aquest article continua un altre publicat en l'anterior DAUALDEU. El conjunt aspira a mostrar que un enfocament etimològic del vocabulari eroticosexual no tan sols és factible sinó didàcticament útil. I això per tres motius: a) perquè facilita el tractament en l'aula d'un tema difícil, sovint reduït als aspectes morfològics, anatòmics i fisiològics que no solen penetrar en la cuirassa ideològica i lèxica que els alumnes han construït al voltant del tema; b) perquè mostra alguns dels avantatges –també per al professor– d'establir ponts entre assignatures i alhora entre el món acadèmic i la parla popular; c) perquè incrementa i depura el bagatge lexical d'alumnes i professors, en general summament empobrit, i obri les possibilitats de relació i divergència cap a uns altres camps semàntics. La riquesa lèxica facilita l'ús de sinonímies, metàfores, analogies, jocs de paraules, eufemismes, imatges i símbols, de gran valor didàctic en tots els temes i en particular en alguns de difícil tractament com el del sexe.

Però, per això, cal que el professor dispose d'un cert bagatge cultural i un repertori lexical ampli i transversal, que solen mostrar-se com a instruments útils a l'hora de captar l'atenció dels alumnes, facilitar la precisió terminològica, l'enriquiment del lèxic i l'ús primmirat de la llengua.

Però més enllà de la provocació que puga suposar aquesta proposta didàctica, l'objectiu de fons és fomentar alguns canvis en l'actual model didàctic, tant en el vessant dirigit als alumnes com a la formació del professorat.

13. *Glans-glandis*, gland, estructura bulbosa i sensible situada al final distal del membre viril o penis. En són paraules derivades:

* el diminutiu glàndula, que s'aplica a qualsevol òrgan que emet una secreció;

* gla o aglà, referit al fruit de les carrasques, alzines, sureres i roures, que tenen una forma similar al gland humà.

Gla, aglà o bellota.

Gland del penis.

14. *Fimosis*. Anomalia del prepuci o pell que cobreix el gland, que en no poder baixar i deixar el gland al descobert dificulta tant l'erecció com la higiene d'aquell òrgan. Prové del grec *φίμοσ* (fimós), "boç", referit a la protecció que es posa a la boca d'un gos; i els sufix *-osi*, "deformació".

* exemples de paraules que fan servir el sufix *-osi* per indicar deformació: artrosi, cifosi, escoliosi, lordosi, etc.

15. *Inguen*. Engonal, part del cos on s'ajunten la cuixa i la part baixa de l'abdomen.

* L'adjectiu relacionat és "inguinal", com per exemple a "hèrnia inguinal".

A l'hora de millorar un sistema educatiu cal plantejar-se determinades qüestions les respostes a les quals condicionen aspectes com la pràctica docent o la selecció dels professionals. I en particular la del professorat de ciències.

Tradicionalment en la formació i selecció dels docents de ciències s'ha posat l'èmfasi en els continguts específics, i secundàriament en la suposada didàctica que s'aplicaria en aula; didàctica, a més, impartida molt sovint per psicòlegs i pedagogs poc versats en la matèria i no per professors d'excel·lència en l'àrea de referència ni en aquells que han sabut establir ponts entre diferents àrees.

Però en un món que ofereix informació abundant alhora que reclama versatilitat, adaptabilitat i la capacitat de filtrar i jerarquitzar la informació i de generar propostes que superen allò que s'ha après, fins i tot la didàctica específica pot quedar superada per les demandes educatives i socials de caràcter inter i transdisciplinari.

16. *Lupa*, prostituta, lloba.

* lupanar: lloc on practiquen els seus oficis les prostitutes.

* La "lloba" romana o capitolina que mitològicament va alletar Ròmul i Rem seria, més prosaicament, una prostituta.

Loba capitolina o romana, eufemisme de la lupa com a prostituta.

17. *Orchis*, testicle (en grec). D'aquest mot deriven:

- * monòrquic, que només té un testicle.
- * orquiàlgia, dolor en els testicles.
- ** exemples de paraules que fan servir el sufix -àlgia per indicar dolor: cefalàlgia, neuràlgia, analgèsic, etc.
- * orquídia, per la forma de testicles que tenen els bulbs d'aquestes plantes; un dels gèneres de les orquídiades és *Orchis*.
- * orquitis, inflamació d'un testicle.
- ** exemples de paraules que fan servir el sufix -itis per indicar inflamació: artritis, hepatitis, pancreatitis, apendicitis, conjuntivitis, etc.

I almenys en Secundària caldria explorar vies per desenvolupar habilitats cognitives i capacitats adaptatives que vagen més enllà del rigor procedimental subministrat en una típica assignatura "de ciències" impartida per un professor que "només" sap de la seua assignatura, d'aquella en què va estar format en la Universitat amb procediments i didàctiques ben llunyanes de les necessàries en graus no universitaris (ni que necessàriament aspiren a accedir-hi).

Per posar uns exemples i referits a l'ensenyament secundari principalment ¿estran formats "en ciències" els professors de física i química? ¿o tan sols ho estan en "física" o en "química", però no en "biologia" o en "ciències de la terra", i viceversa? Sense formació apropiada en les "altres" ciències, ¿poden ensenyar als alumnes a abordar els problemes complexos que requereixen els enfocaments que van més enllà dels límits estrictes de la disciplina?

18. *Penis*. Òrgan masculí erèctil que permet la micció i la còpula. En llatí també s'usava el derivat *penicillus* per designar l'apèndix caudal dels mamífers, d'on provenen paraules com

- * pinzell.
- * penicil·lina, obtinguda a partir del fong *Penicillium*, dit així per presentar uns filaments en forma de pinzell.
- * pencil, "llapis" en anglès.

19. *Scrotum*, escrot, amb el significat de "bossa de pell" (on guardar els testicles).

20. *Testiculus*, testicles. Diminutiu del llatí *testis*, "testimoni", "el qui hi és present", en el sentit

de què són els acompanyants del penis que poden testificar l'actuació d'aquest.

I encara que foren professors "de ciències" (i no tan sols d'especialitat) ¿caldria exigir-les coneixements bàsics dels tradicionalment associats a les "lletres"?

En eixe sentit caldria explorar si les interaccions de les "ciències" entre si i amb les "lletres" poden fomentar la capacitat ameboide en els alumnes; la capacitat d'emetre pseudòpodes capaces de fer avançar el cos principal dels coneixements alhora que d'abordar nous problemes, d'engolir-los i de digerir-los per renovar l'organisme i fer-lo créixer.

Però si eixe objectiu és desitjable, ¿resulta apropiat el model de formació i selecció dels docents "de ciències"?

21. *Turturilla*, tortillera, lesbiana. Diminutiu del llatí *turtur*, "tòrtora", en al • lusió a l'amanyac o cant de baixa intensitat i repetitiu de caràcter seductor.

22. *Uterus*, úter o matriu. Prové del grec *hystera*. En són paraules derivades:

- * histèria, malaltia nerviosa que inicialment es pensava que només afectava a les dones.
- * histerectomia, tallar i extraure l'úter.

Em fa la impressió que no abunden les reflexions teoricopràctiques sobre les sinergies que poden generar-se quan les àrees o matèries separades intersequen les diferents metodologies i punts de vista.

No és gens fàcil, és cert. I més quan partim d'un professorat sovint i majoritàriament atrinxerat darrere una mena de línia Maginot en què la barrera defensiva autocomplaent es complementa amb la rasa de la ignorància de tot allò que siga aliè. Caldria esbrinar si el problema és de caràcter epistemològic, legislatiu, organitzatiu, de manca d'experiències prèvies, didàctic o d'un altre tipus.

23. *Vagina*, funda, beina; una metàfora per al • ludir al membre femení en el qual enfundar l'espasa viril.

24. *Veneris*, "de Venus", la deessa de l'amor sexual. Se'n deriven paraules com:

- * divendres, *diā Veneris*, dia de Venus.
- * *veneri*, adjectiu que forma part d'expressions com "malaltia venèria", com indicadora de malaltia adquirida per contacte sexual amb persona infectada.

D'experiències se n'han fet i algunes amb cert èxit; però, sembla que la reflexió educativa no té presència pública més enllà d'alguns cenacles especialitzats, quan "escriure ciència" o "fer servir amb solvència coneixements científics en literatura, filosofia, etc." hauria de formar part de la normalitat cultural d'una societat.

En qualsevol cas, i siga com siga, podem preguntar-nos si després de la lectura d'aquests llistats de vocabulari eroticosexual "hem millorat el llenguatge". I si és així, haurà pagat la pena el viatge lingüístico-científico-cultural que acabem de realitzar.